

[Kaj Andresen.]

skedne erstatninger. Byreguleringsloven er ikke vældig gammel. Mange sager er endnu ikke nået frem til domstolsafgørelse, og de senere års stærke prisstigninger på grunde vil sætte deres præg på eventuelle nye erstatninger. Der vil her uden tvivl blive tale om millionbeløb; jeg vil gætte på flere hundrede millioner, som borgerne skal betale, og som derefter vil blive fordelt ret tilfældigt til en række, må man vist sige, heldige jordbesiddere. Vi er imod disse erstatningsbestemmelser. Vi håber på det radikale venstres medvirken til at få dem fjernet fra lovforslaget.

Jeg vil i denne forbindelse også gerne efterlyse regeringens hensigter over for de tilfælde, hvor jord overgår til anden eller bedre anvendelse, f. eks. fra land- til byzone. Kan der forventes forslag om en frigørelsesafgift, og hvordan og på hvilket tidspunkt skal denne frigørelsesafgift opkræves?

Jeg vil også på mit partis vegne udtrykke nogen betænkelighed ved de beføjelser, der i zoneforslagets § 13 gives boligministeren til at ophæve rådighedsbegrænsninger, når han skønner, at en erstatning vil blive for stor. Det er muligt, at ministeren mener ad den vej at kunne spare det offentlige for nogle penge, men det viser jo netop det uheldige i at kombinere planlægningen med erstatningsbetalinger. Skønner ministeren, at A, der bliver placeret i landzone, vil kunne kræve en for stor erstatning, kan han ophæve virkningerne for A, hvorefter A vel rykker ind i byzonen. Dermed er planlægningen og målsætningens rationelle byudvikling jo blevet en illusion. I stedet for fasthed får vi en temmelig frynset ordning. En af manglerne ved vor nuværende planlægningslovgivning er vel netop, at der har været for mange smuthuller og dispensationsmuligheder. Hvis vi som målsætning for jordlovgivningen ønsker en byudvikling med størst mulig udnyttelse af offentlige investeringer og en styrkelse af lands- og egnsplanlægningen, og det gør jo regeringen efter boligministerens fremsættelse, bør vi ikke undergrave mulighederne herfor gennem bestemmelser som i § 13. Men kan vi få ændret lovforslaget, så zoneregulering bliver erstatningsfri, vil denne bestemmelse jo også blive overflødig. Det kan vel i øvrigt undre, at

netop denne regering og netop på nuværende tidspunkt foreslår en bestemmelse, hvorefter lokale myndigheders afgørelse uden videre kan ændres af ministeren.

Som sagt, der er i de lovforslag, der ligger her, principper, som mit parti kan tilslutte sig, men ret afgørende enkeltheder, vi må vende os imod. Vi vil med interesse gå ind i udvalgsarbejdet og medvirke til en endnu bedre løsning.

Juul-Madsen: Lovforslaget om by- og landzoner er det første i rækken af lovforslag inden for det område, som man populært betegner som jordlovgivningen, men som boligministeren i de bemærkninger, der ledsager lovforslaget, hellere vil betegne som planlægningslovgivning. Det er under alle omstændigheder givet, at det lovforslag, regeringen nu spiller ud med i rækken af de såkaldte jordlove, er et forslag af afgørende betydning for den fysiske planlægning af vort land. I den konservative folketingsgruppe hilser vi med tilfredshed regeringens beslutsomhed på et felt, hvor der siden 1963 har været megen snak, men ingen forslag til en mere smidig planlægningslovgivning.

Det ærede medlem fra socialdemokratiet hr. Kaj Andresen omtalte med lidt bitterhed afstemningen vedrørende jordlovene i 1963. Sandheden er vel, at disse jordlove faldt til jorden, fordi socialdemokratiet ville gennemtrumfe ting som bopælspligt, forkøbsret og rådighedsindskrænkning uden erstatning. Det ville befolkningen ikke godkende, og derfor faldt disse jordlove. Men samtidig med at jordlovene faldt — og det er altså nu 5 år siden — blev der givet løfte om, at man i nærmeste fremtid ville komme med forslag til nye love, der selvfølgelig respekterede folkeafstemningens afgørelse. Det skete ikke under den forrige regerings ledelse, men nu kommer altså forslagene. I fredags drøftede vi lovforslaget om naturfredning, i dag har vi tre planlægningslovforslag til behandling, og vi ved, at der er et lovforslag om tilbudspligt vedrørende jordsalg i byzoneområderne på vej. Vi ved, at finansministeren har fremsat et lovforslag vedrørende vurderingen i de yderzoneområder, hvor den nuværende vurdering har skabt store vanskeligheder for landmænd og gartnere. Vi ved, at også andre lovforslag er på